

ЛІПИЦЬКА КУЛЬТУРА — археологічна культура. Датована 1–2 ст. н. е. Знаходиться на тер. Верх. Подністров'я та Попруття. Назва походить від дослідж. 1889–90 І. Коперницьким могильника поблизу с. Верхня Липиця (нині Рогатин. р-ну Івано-Франк. обл.), в окрему культуру виокремив 1932 М. Смішко. Липиц. пам'ятки також вивчали І. Свєшников, В. Цигилик, Л. Крушельницька, В. Баран, Л. Вакуленко. Поселення Л. к. розташовувалися на берегах невеликих річок і струмків. Житла переважно заглиблені, овал. або чотирикут. форм. Наземні будівлі мали каркасно-глинобитну конструкцію. На поселеннях виявлено значну кількість ям госп. призначення, відкрито залізоплавил. горни. Осн. поховал. обряд — тілоспалення. Чисто перебрані спалені людські кістки з елементами одягу покійного (пряжки, фібули) й особистими речами (ножі, шила, прясла, ключі, дзеркальця, кресала та ін.) вміщували в урни або, значно рідше, — у ями. Урнами слугували здебільшого гончарні або ліпні посудини різної форми, більшість мали покриття. Частина поховань — тілопокладення, зорієнтовані на Пн. (у Верхній Липиці

становлять 11 % від заг. кількості). Тілопокладеннями були і багаті поховання, що містили імпортовані рим. бронз. посуд. Керам. комплекс Л. к. складається з гончар. (біконічні горщики на кільц. піддоні, двовухі посудинки, глечики, чаші на високій ніжці) та ліпної (горщики, миски та лійчасті кухлі з масив. ручкою) кераміки. Походження носіїв Л. к. пов'язане з просуванням у перших десятиріччях 1 ст. н. е. на тер. Верх. Подністров'я давньослов'янської людності, яка, інтегрувавши прибуле сюди раніше пшевор. насел., утворила нову культуру.

Рекомендована література

1. M. Smiszko. Kultury wczesnego okresu epoki cezarstwa rzymskiego w Małopolsce Wschodniej. Lwów, 1932;
2. Цигилик В. М. Населення Верхнього Подністров'я перших століть нашої ери. К., 1975;
3. Вакуленко Л. В. Этнокультурная ситуация в Верхнем Поднестровье в I–II вв. н. э. // Древ. славяне и Киев. Русь. К., 1989.

Л. В. Вакуленко

Бібліографічний опис:

Липицька культура / Л. В. Вакуленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-54722>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).